

Het geslacht *Robinia*

Deel II

‘Het geslacht *Robinia* heeft twee ‘gezichten’. Vrijwel iedereen kent *Robinia pseudoacacia* ‘Bessoniana’ en ‘Umbraculifera’ en dan houdt het een beetje op. Er zijn echter 34 cv’s van deze soort.’ Zo begon deel I van dit geslacht, waarde lezers van het feuilleton. En nu dan dit tweede deel van het genus, dat geheel gewijd is aan *Robinia pseudoacacia* en haar cv’s.

Auteur: Jan P. Mauritz VRT

Binnen de systematische indeling van het *Regnum Vegetabile* – het Plantenrijk – behoort het geslacht *Robinia* tot de orde van de *Leguminosae* of *Fabales* (de peulvruchtachtigen) en daarbinnen tot de familie *Papilionaceae*. De orde van de *Leguminosae* bestaat uit drie families, te weten *Mimosaceae*, met o.a. de echte *Acacia* (*Mimosa*-species), *Papilionaceae*, met o.a. de hoofdpersoon *Robinia*, en, waarde lezers van dit feuilleton, deze geslachten zijn de echte vlinderbloemigen. En als laatste de familie waartoe o.a. de geslachten *Cercis* en *Gleditsia* behoren: *Caesalpiniaceae*. De species van de drie families zijn dus allemaal wél peulvruchtachtigen, maar alleen de geslachten van de familie *Papilionaceae* zijn vlinderbloemigen! Dat onderscheid wordt veroorzaakt door... Ja, heel goed, de bloemopbouw. De kracht van de boodschap zit in de herhaling, soms tot vervelens toe! Nu is het echter wel zo dat de bloemen van *Caesalpiniaceae* wel een sterke gelijkenis met die van de echte vlinderbloemigen, maar ze zijn toch iets anders: de stand van de petalen (de kroonbladeren) is echt anders. De bloemen van *Mimosaceae* zijn ook totaal anders dan de vorige twee; het zijn wollige, meestal gele bolletjes van meeldraadrijke bloempjes. Deze ogenschijnlijk wat academische uitleg over de families van de orde van de *Fabales* was even nodig om een diepgeworteld misverstand uit de weg te ruimen: *Robinia* en *Gleditsia* zijn dus wel familie van elkaar; geen broers, maar wel neven, Amen!

De naam *Robinia* is door de grootmeester Linnaeus zelf aan dit geslacht gegeven, als eerbetoon aan Jean Robin (1550-1629), lijfarts, botanicus en hoofd van de koninklijke tuinen van de Franse koning Hendrik IV. Hij kweekte bomen op uit zaad dat hij in 1601 ontvangen had uit Noord-Amerika en plantte de bomen in de tuinen bij het paleis het Louvre.

Een aantal andere bekende geslachten binnen de peulvruchtachtigen zijn *Cladrastis*, *Gleditsia*, *Gymnocladus*, *Laburnum* en *Wisteria*, minder bekende makkers als *Erythrina*, *Hedysarum*, *Styphnolobium* en *Templetonia*, en tal van andere makkers waarbij de zaden altijd in een peul zitten. Het geslacht *Robinia* is tamelijk soortenrijk en omvat 24 soorten, drie vars, vier hybridesoorten en meer dan 50 cv's, waarvan het overgrote deel van de soort *pseudoacacia* is. Het natuurlijk verspreidingsgebied van deze makkers ligt op het noordelijk halfrond, in de gematigde zone van Noord-Amerika en zuidelijk tot in Mexico. De bekendste makker van dit geslacht die in Europa en daarna in de rest van de wereld geïntroduceerd werd, is *Robinia pseudoacacia*.

Kenmerken

Robinia pseudoacacia draagt als Nederlandse naam 'gewone acacia' of 'schijnacacia'.

De soort komt van nature voort in Noord-Amerika en wel in de oostelijke en zuidoostelijke staten van de VS, in het Appalachen-gebergte van Pennsylvania, het Alleghany-gebergte tot in Noord-Alabama en in westelijke richting in Kentucky en Tennessee. De boom draagt daar de naam *locust* of *black locust*. De Nederlandse vertaling daarvan is 'sprinkhaan' en verwijst naar de gelijkenis met het bloemetje van deze makker.

Robinia pseudoacacia is een grote tot zeer grote boom, tot meer dan 25 meter hoog, met een machtige, meestal niet doorgaande stam (dan heb ik het over de soort, niet over de gekweekte cv's). De stammen vergaffelen ongeveer op kroonhoogte in enkele schuin opgaande gestelstammen, die elk het formaat van een forse boomstam kunnen krijgen en die de machtige, onregelmatig ovale kronen. De kroonbreedte varieert van 12 tot 18 meter, afhankelijk van de cultivar. Bijzonder is dat de zijtakken aan deze zware gestelstammen vrij horizontaal en met bochten en knikken uitgroeien tot een knoestige, kwarrige en open kroon. Op jonge leeftijd is de stamschors licht verticaal gegroefd en groenbruin van kleur. Op oude leeftijd vormt zich de kenmerkende lichtgroen-bruine schors, verkleurend naar grijsbruin tot zelfs zilvergrijs, een dikke en zeer diep gevoorde schors, die ook nog eens prachtig netvormig gespleten is. De voren in de schorsrillen zijn vaak zo diep dat de gelijke kleur van het bastcambium zichtbaar wordt. Schitterend, die tekening van deze stammen. Wat slechts weinigen weten, is dat deze schors, evenals de jonge twijgen, behoorlijk giftig is, vooral voor paarden.

Het hout van *Robinia* is geelbruin van kleur, met op latere leeftijd donkerbruin kernhout met weinig spinthout. Deze makker behoort tot de zogenaamde lichte houtsoorten en verdraagt in zijn jeugdjaren slecht sterke schaduw van andere bomen of boomsoorten. Zelfs sterk schaduwrijke plantlocaties zijn volstrekt ongeschikt voor species van dit genus. Het zijn onder normale omstandigheden zeer snelle groeiers, die in de jeugdfase de nodige begeleiding vragen om fantastische volwassen bomen te worden.

De knoppen van deze species zijn rond, zeer klein en naakt; er zijn dus geen knopschubben aanwezig. Deze knoppen zitten voor de bladval verschoolen onder de verbrede voet van de bladsteel. Na de bladval blijven deze knoppen de hele winter onzichtbaar, doordat het bladmerk een soort dekfel vormt over de knoppen. Dat dekfel springt

in het voorjaar met drie kleppen open. Naast de knoppen staan aan beide kanten tot scherpe doorren vergroeide steunblaadjes. Het verschil tussen stekels en doorns is u al meerdere keren uitgelegd in verschillende delen van dit feuilleton. Daar kan ik dus met een gerust hart op terugvallen, en als u het niet meer weet, is het devies: opzoeken. Deze twee doorns (of stekels...) kunnen aan jonge, sterk groeiende langloten behoorlijk groot worden, tot wel 2,5 cm lengte, en meestal zijn ze rood van kleur. De doorns op wortelopslag kunnen zelfs nog groter worden, dragen dezelfde rode kleur en zijn ook vlijmscherp, dus opgepast met deze makkers. De twijgen zijn lichtgroen tot olijfgroen van kleur en later bruin, hoekig en wat kronkelend. Uitzonderingen hierop zijn de jonge langloten en de langgestrekte rechte scheuten van de wortelopslag.

Het wortelgestel van *Robinia* is tamelijk oppervlakkig en bestaat uit breed uitgroeïende dikke hoofdwortels met een enorme massa vlak uitgroeïende wortels. Vooral bij toepassing in verharding vraagt dit een goede plantlocatie, om te voorkomen dat de verhardingselementen opgedrukt worden door dit sterke wortelgestel. Oppervlakkige wortels in beplantingsvakken en gazons kunnen snel wortelopslag vormen als gevolg van beschadiging door maaiwerk of schoffelen. En als het eenmaal aan de gang is, krijg je het er nooit meer helemaal onder, dus u bent gewaarschuwd. De boom levert zeer waardevol hout. Er is in Noord-Amerika, maar ook hier in Europa, heel veel selectiewerk uitgevoerd en nog altijd gaande om zo goed mogelijk gebruikshout te produceren. Het hout heeft duurzaamheidsklasse II en draagt niet voor niets de naam 'Europees hardhout'.

Ene *captain* Sands heeft in de 19de eeuw een collectie zeer recht groeiende exemplaren uit het wild verzameld en deze op zijn kwekerij vermeerderd, om zo masten voor schepen te produceren. Hieruit zijn de zogenaamde *shipmast locust*-bomen ontstaan.

Het selectiewerk werd voortgezet door twee andere botanici. Bij hun selectie in het natuurlijk verspreidingsgebied onderscheidde zij drie typen, te weten:

- het *pinnate* type: de meest ideale en stijl opgaande groeier, die ook de meeste eisen stelt aan bodem en luchtkwaliteit;
- het *palmate* type: niet zo sterk opgaand groeiend, vooral niet vrijstaand, maar in bosverband goede en rechte stammen vormend en veel minder veel-eisend;
- het *spreading* type: een breed en warrig groeiend type dat niet bruikbaar is voor selectie.

Dit selectiewerk wordt voortgezet in Beltsville in de staat Maryland. Daaruit zijn twee varianten afkomstig, de *northern pinate locust* uit West-Virginia en de *southern pinnate locust* uit Virginia. Bijzonder is dat deze kaarsrechte en stijl opgaande makers nauwelijks bloeien en dus ook bijna geen zaad vormen. Voor vermeerdering wordt daarom wortelstek gebruikt.

In Europa is de species ook in trek vanwege de uitstekende houtkwaliteit. Er is hier dan ook het nodige selectiewerk uitgevoerd in Wageningen, en ook zijn er pogingen gedaan om *Robinia*-plantages in Nederland en andere Europese landen op te zetten; helaas met zeer beperkt succes. In Hongarije zijn op een bosbouwkundig onderzoeksinstituut in de regio Nyerségi ook verschillende selecties ontstaan. Een daarvan komt later nog op het podium om aan u voorgesteld te worden.

Uw schrijver gaat snel door met de morfologische kenmerken. We zijn inmiddels aangeland bij het blad van deze species; dat is samengesteld en oneven geveerd. Het complete blad kan wel tot 30 cm lang worden, meestal met negen tot negentien deelblaadjes aan vier tot negen bladjukken en een topblad.

De deelblaadjes zijn elliptisch van vorm, gaafrandig en 2 tot 5 cm lang, met een afgeronde, kort genaalde top, die vaak ingedeukt is. De kleur is meestal lichtgroen aan de bovenzijde en grijs-groen aan de onderzijde, bij uitlopen zilverachtig donzig behaard en later kaal. De bladjukken en het topblad zitten aan een gemeenschappelijke lange bladsteel, die aan de steelvoet verbreed is en geflankeerd wordt door de al eerder genoemde twee sterke doorns. Heel vaak staan er aan de voet van deze twee grote doorns ook nog twee kleine, subtiele, geveerde echte steunblaadjes.

Deze makers lopen vrij laat in het voorjaar uit, eind mei en kort voor de bloei. Het blad blijft ook lang aan de boom in de herfst en de species hebben allemaal een zeer fraaie, gele herfstkleur. Bij de bladval gaan vaak in eerste instantie de deelblaadjes eraf en daarna vallen de kale, vergeelde bladstelen af. De bloei begint kort na de bladontluiking in juni en bestaat uit lange, welriekende, dichte en hangende bloemtrossen, tot 20 cm lang, met tot 2 cm lange bloemen. De bloemkleur is crème-wit met iets geel en soms ook wat roze tinten.

De bloem is dus die vlinderbloem en bestaat uit een kelk van vijf vrijstaande kelkblaadjes en een kroon van vijf kroonblaadjes, waarvan er twee volledig met elkaar vergroeid zijn en de andere alleen aan de voet. Bij de bloemkroon worden drie delen onderscheiden: de vlag (één kroonblad), twee zwaarden (twee kroonbladen) en een kiel (twee

De stamschors van de oude heer van Doorwerth

vergroeide kroonbladen). Er zijn meestal tien, maar soms ook maar vijf meeldraden aanwezig en één stamper. Alle onderdelen doen ook goed hun werk. De boom is dus eenhuizig en de bloemen zijn tweeslachtig. Zo, dat even in het kader van 'de kracht ligt in de herhaling'. De vlag van de bloem is aan de basis geel gekleurd en de bloemkelk is groenbruin van kleur en donzig behaard. In het algemeen draagt *Robinia* heel rijk, dus heel veel vruchten. (De makker mag wel oppassen dat een paar ambtelijke dwazen in Brussel deze schitterende bomen niet op de lijst van invasieve exoten plaatsen!)

Het is, zoals de familienaam al aangeeft, een peulvrucht, en wel een die grauwbrown tot grijszwart van kleur is, met een lengte van 5 tot 10 cm en daarin vier tot tien zwarte, niervormige zaden. De lege zaaddozen blijven zeer lang hangen, vaak zelfs tot de volgende bloeiperiode.

Er bestaan 35 tot 40 cv's van de gewone *Acacia*, waarvan een fors aantal niet of niet meer in cultuur is. De soort zelf, maar ook een aantal cv's, zijn windgevoelig en daardoor niet of nauwelijks bruikbaar in het stedelijk gebied; daarom geen plek op dit podium voor deze makers.

Uw schrijver zal wel een aantal andere cv's aan u voorstellen, systematisch in alfabetische volgorde, zoals u inmiddels gewend bent.

Het sortiment

***Robinia pseudoacacia* 'Appalachia'**

Een Amerikaanse selectie uit 1945 uit de stal van *captain Sands' shipmast locust*-groep.

Een zeer snel groeiende selectie, die opvalt door een kaarsrechte doorgaande stam, met een totale hoogte hier in Nederland van 14-16 meter. De cv draagt de naam van het Appalachen-gebergte vanwege het selectiewerk van de *captain* aldaar. De kroonvorm is in de jeugdfase smal opgaand en wordt later regelmatig en symmetrisch breed-ovaal. De schors van deze species is grijsbruin van kleur en op latere leeftijd zeer diep gegroefd.

De jonge twijgen zijn olijfgroen van kleur en later bruin verkleurend. De jonge twijgen en de takken zijn bewapend met kleine doortjes. Het oneven geveerde blad telt negen tot negentien lang ovale, donkerblauw-groene deelblaadjes aan een 25 tot 30 cm lange centrale bladsteel. De bloeiwijze verschijnt in juni in hangende, compacte trossen witte tot wit-crème, sterk geurende bloemen, soms met een lichtroze gloed op delen van de bloem. Na de bloei volgen de vruchten, die tot diep in het volgende voorjaar blijven hangen. Deze makker is weinig gevoelig voor wind en een prima straatboom voor in de ruimere profielen. Hij kan met heel veel zorg en aandacht voor de standplaats ook uitstekend toegepast worden in verhardingen.

Robinia pseudoacacia volwassen boom in bloei

***Robinia pseudoacacia* 'Bessoniana'**

Een heel oude Duitse selectie van Baumschule Laurentius uit de buurt van Leipzig, geselecteerd in 1859 uit een partij zaailingen. 'Bessoniana' vormt een goede doorgaande stam, de zogenaamde central leader, met daarop een sierlijke breed ovale tot breed eironde kroon. De kroon is beduidend dichter en meer gesloten van structuur dan de soort. Deze makker is om onverklaarbare redenen een van de meest toegepaste cv's in Europa. Uw schrijver heeft geen idee waarom; de boom is nauwelijks bewapend met doornen, bloeit zelden en als hij bloeit, zijn de trossen tot ca. 10 cm lang met kleinere bloemen die dicht op elkaar gepakt zitten. Op

Robinia pseud 'Frisia' in bloei

oudere leeftijd wordt de kroon helaas wat grilliger en meer open en is dan gevoelig voor windschade. De kroon laat zich weliswaar goed verjongen door vakkundige snoei, maar waar gebeurt dat nog, zo'n cyclische snoeibeurt?

***Robinia pseudoacacia* 'Coluteoides'**

De cv-naam van deze Engelse makker uit 1765 betekent 'gelijkend op *Colutea*'. In het Nederlands draagt *Colutea* de naam 'blazenstruik'. Het is een neef van *Robinia*, met kleine, fijne, samengestelde, oneven geveerde blaadjes aan de centrale bladspil. Deze species vormt een kleine boom, tot 6-7 meter hoog, met een ronde, halfopen kroon. De deelblaadjes zijn 1,5 tot 2 cm lang, ovaal en aan de top meer afgerond en heldergroen van kleur. Ze lijken sterk op het blad van *Colutea*, vandaar de cv-naam. De boom bloeit zeer rijk met hangende witte bloemtrossen, die korter zijn dan van de soort, maar wel talrijker. Het is een prachtige parkboom, maar hij is ook geschikt als kleine straatboom in doorgaande groenstroken. Helaas is deze zeer fraaie, kleine *Acacia* nauwelijks in cultuur in Europa, met uitzondering van Engeland, waar ze in elk tuincentrum te koop zijn.

***Robinia pseudoacacia* 'Frisia'**

Een Hollandse selectie uit 1935 van de heer W. Jansen uit Zwollerkerpel. Vreemde naam voor een plaats of dorp, maar het betreft hier een van de kerkdorpen rondom Zwolle, waar veel grond in bezit was van de grote kerk aldaar. 'Frisia' is een middelgrote boom, tot 15-16 meter hoog en 6 tot 8 meter breed, die groeit op goed doorlatende en voedselrijkere gronden. Qua vorm groeit deze makker ongeveer als de soort, maar hij blijft wel beduidend kleiner, met een halfopen, wat losse kroon met wijduitstaande waaiervormige takken. De lange twijgen zijn dun en helderbruin van kleur met opvallend wijnrode doorns, die later naar

Robinia pseud. blad met vruchten

bruinrood verkleuren. En dan het bijzondere aan deze species, het blad: qua grootte en vorm als de soort, dus negen tot negentien elliptisch gevormde deelblaadjes aan een tot 30 cm lange centrale bladsteel. De kleur is echter vanaf het moment van uitlopen, de hele zomer door tot de bladval in de herfst, schitterend mooi geel, zonder enige groenverkleuring zoals de cv 'Aurea', geweldig mooi heldergeel. De boom bloeit zelden en dan pas op oudere leeftijd, zoals alle makkers van deze soort met witte bloemen in hangende trossen. Als na de bloei de roodbruine peulen verschijnen, geeft dit weer een schitterend contrast met het gele blad. De herfstkleur is iets donkerdergeel dan de zomer-tooi, maar eerlijk gezegd valt dat niemand echt op. Je moet het weten, dan zie je het wel. 'Frisia' is een schitterende parkboom, decoratief en zeer opvallend, vooral in contrasterende uitingen met een donkere omgeving. De boom heeft als nadeel dat de kroon windgevoelig is en dat er takken uit kunnen breken. Een goede, enigszins beschutte standplaats en een correct uitgevoerde begeleidings-snoei van de boom zijn essentieel voor het beste resultaat. Dames en heren boombeheerders: de schaar erin, maar wel met verstand van zaken!

***Robinia pseudoacacia* 'Lombarts'**

Een Nederlandse selectie uit 1950 van boomkweker Jacques Lombarts uit Zundert. Het is een kleine boom met een sterk gedrongen dichte kroonvorm. De boom bereikt een hoogte van 6-7 meter, tenminste als hij op 2,20 meter bovenveredeld wordt en dan ca. 4,5 meter een korte gedrongen ovale kroon vormt. Het blad is diep donkergroen en de boom bloeit zelden. Het is een kleine boom voor in smalle profielen of op pleinen. De boom komt qua groei en grootte overeen met de cv's 'Umbraculifera', 'Myrtilifolia' en 'Rehderi', die later in dit feuilleton aan u voorgesteld worden. Waarom zo veel aandacht voor die bolvormen? Dat zal ik u vertellen, waarde lezers van dit feuilleton. Echt niet vanwege hun grote sierwaarde, maar vanwege hun grote benutbaarheid in kleine ruimten. Het zijn gezonde bomen met een grote toepasbaarheid, én, op 'Umbraculifera' na, vrijwel onbekend en nauwelijks in cultuur, en dat is erg jammer. Onbekend maakt onbemind; dat principe heeft helaas al veel goed bruikbare bomen naar de stookhoop gebracht.

In het boekwerk Boomspeigel nr. 8 van de grote botanische grootmeester Frans J. Fontaine (1921-2002), een uitgave uit 1992 van Boomkwekerijen M. van den Oever en Zn., staat beschreven dat een onderveredelde species van 35 jaar oud ongeveer 4,5 meter hoog is met een ovale kroon die slechts 2 meter breed is.

Robinia pseudoacacia bladjuken met deelblaadjes

***Robinia pseudoacacia* 'Myrtifolia'**

De cv-naam spreekt voor zich. Deze species heeft blad gelijkend aan dat van het geslacht *Myrtus communis*, een plant uit de mirtefamilie. Het is een dichtvertakte, groenblijvende struik. De species groeit op droge, zonnige plekken in het Middellandse Zeegebied in het wild, maar wordt in het gebied ook als sierstruik toegepast in tuinen en parken.

Het is een opgaande boom met een bijzondere kroonvorm en kleine blaadjes. De kroon is in de jeugdfase opgaand, op oudere leeftijd meer spreidend met meer horizontale takken. De hoogte is afhankelijk van de hoogte van de onderstam, 5-6 m met uiteindelijk een bolvormige kroon. Uiteindelijk is de stamschors weer grijsbruin en diep gegroefd. Het oneven geveerde blad telt negen tot negentien kleine, frissgroene deelblaadjes van 1,0 tot 1,5 cm lang met een ronde top en een deuk in de bladtop. De boom bloeit nauwelijks, net als eigenlijk al die kleine bollen. Het gebruik en de toepassingsmogelijkheden zijn zoals reeds beschreven bij de voorganger.

***Robinia pseudoacacia* 'Nyirségi'**

Een Hongaarse selectie uit de jaren 70 van de vorige eeuw, ontstaan bij een onderzoeksinstituut voor bos- en landschapsbouw in de regio Nyírség. De boom is geselecteerd op zijn kaarsrechte stam, ideaal voor de houtteelt. De boom is in de jaren 80 in Nederland in cultuur genomen door boom-

kwekerij Udenhout. Het is een grote tot zeer grote boom, wel 20 tot 25 m hoog in het land van herkomst, hier in Nederland tot een meter of 18, met zoals gezegd een kaarsrechte doorgaande centrale stam met een opgaande takstand, waardoor er een ovale kroon ontstaat. De takken en twijgen zijn bezet met grote en vlijmscherpe doorns, eerst bordeauxrood, later bruinrood. De bladeren zijn als de soort, maar onregelmatiger qua lengte en plaatsing. De boom bloeit in korte hangende bloemtrossen met witte bloemen. De bloei is kort en er worden ook heel weinig vruchten aan de boom gezet. Weinig verlies van kracht, daardoor, en dus een supersnelle groeier. De boom wordt ook toegepast als onderstam, onderaan of bovenaan veredeld met andere cv's, zoals de kleine bolletjes. De boom kan prima toegepast worden als straat- en laanboom, mits er een goede standplaats voor wordt ingericht. Deze species wordt door uw schrijver in de rangen van de 'joppers' geplaatst.

***Robinia pseudoacacia* 'Pyramidalis'**

Een Franse selectie uit 1839 met een sterk zuilvormige kroon. De boom wordt 15-16 meter hoog en 3 tot 5 m breed en heeft een goede groei. Op latere leeftijd zakken de takken iets uit, maar nooit storend of overlast veroorzakend. De boom lijkt op afstand wel wat op *Populus nigra* 'Italica'. De boom bezit een goede centrale en doorgaande stam met sterk recht opgaande takken. De takken en lichtbruine twijgen zijn weinig gedoorn en de bloeiwijze is als de soort, maar veel minder uitbundig.

De boom slaat ook zomaar een aantal bloeijaren over, als beurtjaren bij fruitbomen. Het blad is als bij de soort, net zo groot en mooi groen van kleur. Het is een prima boom die weinig bekendheid geniet en dat is erg jammer. Hij is superbruikbaar in smallere profielen, waar toch een forse boom gewenst is. Ook in verhardingen gedijt deze makker prima, tenminste als er genoeg aandacht voor de standplaats aan voorafgegaan is.

***Robinia pseudoacacia* 'Rehderi'**

Een Duitse selectie uit 1859, die tientallen jaren later pas benaamd is door de grootmeester der botanie, Alfred Rehder, en in cultuur gebracht. Weer een kleintje op een onderstam, maar deze keer met meer opgaande takken, waardoor er meer een vaasvorm ontstaat. Zowel de takken als de jonge twijgen zijn ongedoorn en deze species bloeit niet. Het blad is als de soort. Een derde, onbekende kleine species, die op een hoogstam veredeld ca. 5 meter hoog wordt.

***Robinia pseudoacacia* 'Rozynskiana'**

Deze boom is in 1896 geselecteerd door boomkweker Feliks Rozynskin in Polen en in de vergetelheid geraakt vanwege de Tweede Wereldoorlog. Dankzij een andere Poolse kweker is de boom begin jaren 90 van de vorige eeuw weer geïntroduceerd. Het is een grote boom, tot ca. 20 meter hoog, met een zeer brede en losse kroon met wijduitstaande tot overhangende takken. De grote bladeren, tot wel 50 cm lang, hangen loodrecht naar beneden. Het blad bestaat ondanks de grotere lengte uit eenzelfde aantal bladjuken, vier tot negen, en een topblad. De bladeren zijn smaller en langer dan bij de soort, wijduitstaand en met een iets golvende bladrand. Door deze ijlere bladsetting is grote kroon zeer transparant. De bladkleur is fraai lichtgroen en de species bloeit zeer rijk, met grote hangende trossen met grote witte bloemen met een gele vlek. De bloemen zijn de grootste exemplaren binnen de soort en dragen een heerlijke geur, leveren heel veel nectar aan het vliegend insectenleven en zijn dus op meerdere fronten een grote verrijking van hun omgeving, parken en brede groenstroken. Een aanrader!

***Robinia pseudoacacia* 'Sandraudiga'**

Een Nederlandse selectie uit 1937 van de hierboven reeds genoemde Jacques Lombarts uit Zundert. Koninklijke Boomkwekerijen Pierre Lombarts was vanaf eind 19de eeuw tot na de Tweede Wereldoorlog in de 20ste eeuw een van de toonaangevende boomkwekerijen in Nederland, en de Lombartsen genoten grote bekendheid in de dendrologische wereld. Zoon Jacques richtte

'Frisia' met bloemen

samen met Robert en Georges de Belder van arboretum Kalmthout en Gerd Krussmann, directeur van de botanische tuinen in Dortmund, de IDS op (*International Dendrological Society*). Maar nu snel weer terug naar 'Sandraudiga'.

Dit is een sterk groeiende boom, tot 15-17 meter hoog, met een breed kegelvormige open kroon, die op oudere leeftijd opgaand ovaal van vorm wordt. 'Sandraudiga' lijkt een tussenvorm te zijn tussen de soort en de cv 'Unifoliola', waarmee u straks kennis gaat maken. De boom is zwaarbewapend met scherpe rode doorns. Het blad is oneven geveerd en heeft vijf tot zeven deelblaadjes. De blaadjes zijn ovaal van vorm met een afgeronde en gedeukte bladtop en het topblad is beduidend groter dan de zijblaadjes. De bladkleur is grijsgroen en de boom bloeit in de jeugdfase slechts zelden. Groeien, groeien, groeien is dan het motto van de boom. Op oudere leeftijd wordt de bloei uitbundiger, met hangende trossen zacht crème-witte tot roze bloemen. 'Sandraudiga' is een van de meest windbestendige en meest waardevolle straat- en laanbomen binnen de soort. Het is dan ook onbegrijpelijk dat deze boom zo weinig in cultuur is en dat zo weinig boombeheerders deze boom kennen! Helaas, helaas schrijft uw scriba hier dan maar op want mijn andere woordkeuze zou direct onder censuur van de redactie vallen.

***Robinia pseudoacacia* 'Semperflorens'**

De cv-naam 'Semperflorens' van deze species betekent in het Latijn 'altijd bloeiend', maar dat is wat

overdreven. Het worden grote bomen, tot wel 20 meter hoogte, met een opgaande losse en open kroon met afstaande takken. Op oudere leeftijd plat deze kroon wat af. De boom is in 1874 in Frankrijk geselecteerd op een boomkwekerij in de omgeving van Vitry onder Parijs.

De boom is slechts spaarzaam bewapend met doornen op takken en twijgen. Het blad is als van de soort, maar de bloeiwijze is veel rijker, in grote hangende trossen met geurende witte bloemen in juni, en daarna nog een wat minder rijke nabloei in augustus-september. Het is een geweldige boom, die goed toepasbaar is in brede straat- en laanprofielen en goed windbestendig door de losse en openkroon. Aanrader nummer 2.

Omwille van de lieve vrede slaat uw schrijver de cv's 'Tortuosa', met kronkelende takken, en 'Umbraculifera', die alom bekende bol, over. Hier komt de laatste species, en wel de favoriet van uw schrijver:

***Robinia pseudoacacia* 'Unifoliola'**

Deze species werd in 1858 geselecteerd op pépinières Deniaux in het departement Maine et Loire in Frankrijk. Het is een grote boom, tot 18-20 meter hoogte, met een breed piramidale, wat onregelmatig gevormde kroon op een zware en rechte doorgaande stam met korte zijtakken. De kroon is vrij dicht en wat gedrongen. De gehele boom is ongedoord. Het blad is sterk afwijkend van de soort, een tot 25 cm lange centrale bladsteel

met twee tot vier kleine zijblaadjes en één zeer groot topblad tot wel 15 cm lang. Het blad is diep donkergroen tot blauwgroen aan toe, met een wat lichtere onderzijde. De boom bloeit zeer rijk, een van de sterkst bloeiende binnen de soort, met grote, lange, hangende witte trossen geurende bloemen, schitterend, die bloeiwijze tegen dat blauwig groene blad. De schors van de boom is schitterend diep gegroefd en diep en netvormig gevoerd met grote grijsbruine schorsrillen. Een beauty van een boom en de meest windvaste van allemaal. Een 'jopper', dus, die eenzaam op nummer 1 staat van de aanraders in dit deel van het feuilleton.

Afsluitend

Een afsluiting van een mooi en bijzonder geslacht, vanwege de bijzonder spectaculaire bloeiwijzen in verschillende kleuren. Er zijn dus heel interessante species van dit geslacht verkrijgbaar, maar u moet wel goed zoeken naar de aanraders uit dit deel van het feuilleton. Op zoek gaan naar deze bomen is een uitdaging die beloond zal worden met een geweldige boom, ziektevrij; wat een pracht in blad en bloeiwijze en niet te vergeten die geweldige stamschors. Mogelijk is een boomkweker geïnspireerd geraakt door dit deel van het feuilleton en gaat die zich verdiepen in dit geslacht, om het in zijn/haar sortiment op te nemen.

Vooraf doen, met zijn allen voor de verrijking van de leefomgeving!

Groet,

J.A.P.

DGA Mauritz Adviseurs & Taxateurs BV.

Be social

Scan of ga naar:

www.Boomzorg.nl/artikel.asp?id=19-6622